

SetraNews

Juni 2011

60

MILJONER

investeras i nytt
justerverk

Sidan 5

Full fart framåt

Offensiva satsningar i Skinnskatteberg
bäddar för framtiden. Sidan 4

Kör i vind

**LIMTRÄ BÄR UPP
NYTT VINDKRAFTVERK**

Sidan 3

Färdigmalat spar tid

**HÖG AUTOMATISERING PÅ
MÅLERIET I SKUTSKÄR**

Sidan 6

Back to basic

**NYTT KONCEPT
FÖR BYGGHANDELN**

Sidan 7

TILL SIST: Vem döper sina hundar till Anders och Joachim? Sidan 8

”Välkommen till första numret av SetraNews och en stunds läsning om vad som händer i Setra just nu”

TIDNINGEN FÅR DU för att du är kund eller medarbetare i Setra. Dessutom skickar vi den till andra för företaget viktiga intressenter som vi gärna vill ha en löpande dialog med. Vår ambition är att återkomma med viss regelbundenhet med ett par nummer per år. Hör gärna av dig till vår redaktion med reflektioner kring innehållet. Kontaktpuppgifter finns på sista sidan.

SetraNews är bland annat ett resultat av synpunkter från den kundundersökning vi gjorde bland våra svenska och internationella kunder i höstas. Där framkom att våra kunder generellt sett är mycket nöjda med Setra. Framför allt uppskattar kunderna relationerna med sina kontaktpersoner på Setra. Det är ett resultat som vi är stolta över!

Men vi identifierade givetvis också ett antal förbättringsområden. Bland annat efterfrågade våra kunder en ökad proaktivitet och mer information om vad som pågår inom företaget. Det är något som vi hoppas att tidningen du nu håller i din hand kan bidra till att förbättra.

FÖRSTA NUMRET AV TIDNINGEN innehåller bland annat ett reportage från Setras furusågverk i Skinnskatteberg. Där investerar vi i år 60 miljoner kronor i ett nytt justerverk för att möjliggöra en framtida expansion. Vi gör också ett nedslag i Skutskär. Där har det nya måleriet under våren börjat leverera ytbehandlad fasadpanel. En satsning på ökad förädlingsgrad som vi gjort för att möta bygghandelnas krav på produkter som är enkla och tidseffektiva att använda. På sista sidan finns en hälsning från våra säljare i Japan, ett land som uppskattar svenskt trä och som nu påbörjat en mödosam återuppbyggnad av bostäder och infrastruktur efter naturkatastrofen i mars.

Nöjsam läsning!

Börje Bengtsson
Vd och koncernchef i Setra

Bark – en blomstrande affär

BIOPRODUKTER Allt på en stock tas till vara. Det som inte blir träprodukter i form av bräddor och plank kan utnyttjas som råvaror i andra sammanhang. Bark från fura kan till exempel skapa en trivsamt växtmiljö för orkidéer.

Från att ha varit något exklusivt, dyrt och krångligt har orkidéerna nu blivit en vanlig krukväxt i hemmet. Det som är viktigt att tänka på när det gäller just orkidéer är att de inte ska planteras i vanlig krukväxtjord, utan i särskild orkidéjord där bark är en viktig ingrediens.

– I Holland har man av tradition använt pinjebark från södra Europa, berättar Krister Hjalmarsson på Aneby bark. Jag funderade på om inte svensk tallbark skulle fungera lika bra och började forska i det hela. Det vi främst är ute efter är torr bark utan någon träffis, så kallad städbark.

Det småländska företaget Aneby bark samarbetar med Setras furusågverk i Vimmerby som levererar bark till företaget. Barken siktas sedan ner i olika fraktioner och levereras till stora orkidéodlingar i Holland.

HUR GÅR DET I NORDAFRIKA?

MARKNAD Nordafrika och Mellanöstern är marknader som vuxit kraftigt de senaste åren, visar färsk siffror från Skogsindustrierna. Frågan är hur den dramatiska utvecklingen i regionen påverkat Setras export av trävaror till regionen?

– Visst har vi märkt av oroligheterna och påverkats lite grann, säger Hans-Joachim Neuhaus som är försäljningschef på affärsområde Furu. Nu är marknaden på väg att stabiliseras igen, vilket för vår del betyder att leveranserna rullar på nästan som vanligt.

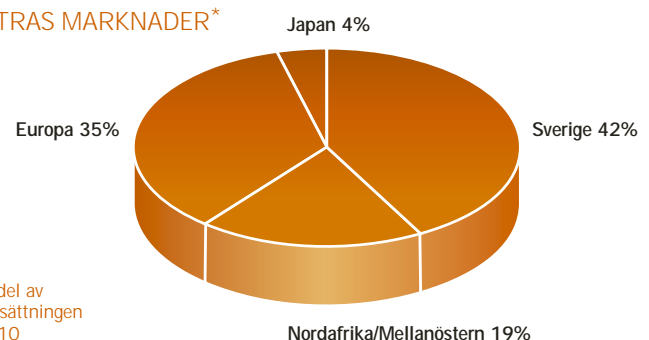
Enligt Hans-Joachim fungerar Marocko och Algeriet precis som tidigare. Tunisien har återhämtat sig och situationen i Egypten har också börjat återgå till den normala.

Trots oroligheterna har synen på den nordafrikanska marknaden inte förändrats.

– Nej, vi tror fortfarande att det är en marknad som kommer att växa och utvecklas mer än resten av världen.

Under 2010 gick närmare 20 procent av Setras export till regionen Nordafrika/Mellanöstern.

SETRAS MARKNADER*

* Andel av omsättningen 2010

Plusshus levererar ytterligare 50 hus till Ursvik.

PLUSSHUS FORTSÄTTER BYGGET AV NY STADSDEL

BYGGPROJEKT Under 2007–2008 levererade Setras dotterbolag Plusshus två husstommar per vecka till NCC:s byggprojekt Ursvik i Sundbyberg utanför Stockholm. Sedan slog krisen till och byggnationen av den nya stadsdelen lades delvis på is. Nu är arbetet i full gång igen och Plusshus har påbörjat leveransen och monteringen av väggar, golv och tak till ytterligare ett 50-tal hus.

Plusshus har sedan tidigare levererat 200 hus till Ursviksområdet, vilket gör det till Plusshus största projekt hittills. När hela området är färdigbyggt kommer det att omfatta runt 4 500 bostäder och lika många arbetsplatser. Det gör Ursvik till det största stadsbyggnadsprojektet i Sundbybergs historia.

Svenskt limträ som tidigare klassats som L40 ersätts med två nya hållfasthetsklasser, CE L40c och CE L40s.

Limträ konstruktionsvirke, med hållfasthetsklass LK30, ersätts med klasserna CE GL24h och CE GL28h.

Limträ får nya hållfasthetsklasser

KVALITET När dimensioneringsreglerna i Eurokod 5 i år blir obligatoriska får vi i Europa gemensamma beräkningsnormer för dimensionering av limträprodukter. Hållfasthetsklasserna i normen SS-EN 1194 i kombination med Eurokod 5 gör det omöjligt att fullt ut utnyttja det svenska limträets kvalitetsfördelar. Därför har Sverige i enlighet med standarden SS-EN 14080 etablerat två nya hållfasthetsklasser.

– De nya reglerna innebär ingen stor förändring för svenska limträkonstruktioner, men det är viktigt att byggbranschen känner till att vi nu inte klassar ned svenskt limträ, förklarar Johan Fröbel, verksamhetsledare på branschorganet Svenskt Limträ.

Ett kraftfullt limträprojekt

NY TEKNIK I början av 2010 började resningen av Sveriges största vertikalexlade vindkraftverk i Falkenberg. Det handlar om ett helt nytt koncept för vindkraft som är utvecklat av företaget Vertical Wind och nu drivs som ett pilotprojekt i samarbete med energibolagen E.ON, Falkenberg Energi och Energimyndigheten. Totalt ska fyra vertikalexlade vindkraftverk byggas i den gemensamma parken i Falkenberg.

Den innovativa tekniken öppnar upp för en rad spännande lösningar. Bland annat är vindkraftverkets torn tillverkat av träkomposit som i det här fallet

är en produkt tillverkad av limträbalkar och glasfiber.

Vertical Wind har köpt färdiga limträbalkar i längder om 20 meter från Setra i Långshyttan som man fasat, limmat ihop och förstärkt med glasfiber i den egna fabriken. Eftersom tornet är 40 meter högt användes två längder om 20 meter som sattes ihop vilket också var mer praktiskt transportmässigt då de gick in på en vanlig lastbil.

Den stora fördelen med ett vertikalexlat vindkraftverk är framför allt att det är billigare att driva och har en tystare gång. Detta tack vare att tekniken finns på marknivå.

Brun trall, sommarens nya favorit för uteplatsen.

DET SKA VARA BRUN TRALL I SOMMAR

IMPREGNERAT I Sverige har den grönfärgade trallen länge varit en ohotad uteplatsfavorit. Sedan ett par år tillbaka har den dock fått konkurrens av en brunfärgad trall som passar utmärkt för altaner och uterum.

Trall har traditionellt sett behandlats med kopparhaltig impregnering, vilket har gett ett grönskigt trä. Efter önskemål från

kunderna valde Setra att ta fram två bruna impregnerade trallalternativ – en slät och en rillad, vilka tillverkas av omsorgsfullt utvald råvara vid Setras enheter i Skutskär och Rolfs.

– Vår bruna trall är något mer exklusiv och passar kunder som vill sticka ut lite, säger Urban André, produktchef inom Setras affärsområde Förädlad.

Foto: Renato Tan

Jimmy Björnes, Ann-Charlotte Forsberg och Pentti Lahtinen är några av Setras medarbetare vid furusågverket i Skinnskatteberg.

Setra storsatsar

I SKINNSKATTEBERG

Nytt timmerintag, ny timmersortering, en ny miljövänlig biobränslepanna och utökad torkningskapacitet. Listan över de senaste årens investeringar i Setras furusågverk i Skinnskatteberg kan göras lång. Närmast i tur står installationen av ett nytt justerverk.

I Skinnskatteberg finns en av Setras 15 anläggningar i Sverige.

SKINNSKATTEBERG toppar listan över Sveriges längsta Ortsnamn. Antagligen är det en av anledningarna till att kortversionen Skinnberg används så flitigt. Orten ligger sex mil norr om Västerås mitt i det västmanländska skogslandskapet mellan de båda sjöarna Nedre och Övre Vättern. Vi ser den vackra vita kyrkan, kommunhuset och den pampiga herrgårdsbyggnaden i nämnd ordning på vår väg till sågverket. Herrgårdsbyggnaden är ett minne från storhetstiden på 1700-talet och inrymmer idag Skogsmästarskolan. På ången framför arrangeras varje sommar den välbesökta körstämman.

Ökad konkurrens, kvalitet och kapacitet

I Skinnskatteberg ligger det största av Setras fem furusågverk. Sågverket firar 100-års jubileum i år och har sedan starten 1911 varit ett viktigt inslag i vardagen för dem som bor och verkar här. Från Setras sida har man de senaste åren satsat offensivt på anläggningen som är specialiserad på att såga grov stock. Detta som ett led i att kunna öka både kvalitet och kapacitet. Trenden inom den svenska sågverksindustrin går mot större enheter som sågar effektivare samtidigt som de blir allt mer specialiserade. För tre

år sedan gjordes investeringar på totalt 120 miljoner kronor som bland annat omfattade ett nytt timmerintag, ny timmersortering, en miljövänlig biobränslepanna samt utökad torkningskapacitet. I början av året beslutade Setras styrelse att satsa ytterligare 60 miljoner kronor i ett nytt justerverk.

Bengt-Ove Forsberg är platschef i Skinnskatteberg och började springa på sågen redan som femåring, övervakad av sin pappa som jobbade här. När Bengt-Ove vuxit till sig fick han börja som hjälpsågar för att sedan jobba sig vidare mot ett allt större ansvar. Idag kan han se tillbaka på 32 händelserika år i företaget.

– Vår målsättning är att få ut maximalt ekonomiskt värde av varje stock, berättar Bengt-Ove. Ju tidigare i tillverkningskedjan man kan bestämma kvaliteten på timret, och avgöra vad det kan användas till, desto bättre går det att matcha det mot de kundorder man får in. Röntgenutrustningen som byggdes 2008 har varit

till god hjälp i vårt arbete att kundanpassa sågningen redan i början av produktionsprocessen.

Under rundvandringen på sågverket blir det tydligt vad Bengt-Ove menar. När timret lämnat intaget rusar det vidare genom den röda kuren som är klädd i bly invändigt. Här granskas varenda centimeter av stockarna med hjälp av röntgen. Blixtnsabbt mäts bland annat tjockleken, längden och det inre kärnvirket. All data bearbetas sedan i datorprogrammen som tar ställning till hur stocken kan användas.

Bengt-Ove Forsberg är platschef och började springa på sågen redan som femåring.

Det nuvarande justerverket kommer snart att bytas ut mot ett nytt, kamerastyrt. En investering på 60 miljoner kronor.

Ingenting går till spillo

Biobränslepannan som också ingick i de investeringar som gjordes 2008 drivs av Dalkia. Pannan eldas med bark och producerar sedan hetvatten som värmer virkestorkarna. Överskottsvärmen från torkarna säljs sedan vidare till Sveaskogs lokalkontor och det närbelägna bruks-hotellet. Ett bra exempel på det goda kretsloppet och att ingenting går till spillo.

– Det nya justerverket kommer att innebära många fördelar, fortsätter Bengt-Ove. Eftersom vi kommer att övergå från manuell sortering till kamerasortering blir kvaliteten jämnare. Vi kommer också att få till stånd en upprustning av arbetsmiljön där både ventilation, värme och lokalerna som helhet kommer att ses över. Investeringen gör det möjligt att öka produktionsnivån från 250 000 kubikmeter till cirka 350 000 kubikmeter sågad vara per år.

Pentti Lahtinen arbetar som systemansvarig i det nuvarande justerverket

och är dessutom huvudskyddsombud på anläggningen. Även han ser positivt på Setras satsning på att förbättra och utveckla verksamheten i Skinnskatteberg.

– Visst är det bra med ett nytt, kamerastyrt justerverk, men man får inte glömma bort att det ändå är upp till människan att resultatet blir det förväntade. Justerverket kommer att ställa nya krav på dem som jobbar här och min förhoppning är att personalen kommer att utveckla sin kompetens inom allt det nya.

De investeringar som görs i Skinnskatteberg går i linje med Setras strategi för framtiden. Att man tror på verksamheten, satsar och vill utveckla den bidrar till en bra stämning bland dem som arbetar här. Sågverket i Skinnskatteberg är en pigg hundraåring som har all anledning att se framåt. ■

”Eftersom vi kommer att övergå från manuell till kamerasortering blir kvaliteten jämnare”

Setra i Skinnskatteberg

RÅVARA Furu   PRODUKTER Sågade trävaror

PRODUKTIVITET 228 000 m³ år 2010

HUVUDMARKNADER Produkterna levereras i huvudsak till Sverige, Nordafrika och Japan, men även till Storbritannien och Spanien.

ANTAL ANSTÄLLDA Cirka 85 personer

FÖRSTA ETABLERING 1911

I timmersorteringen mäts, sorteras och kvalitetsbedöms allt timmer. Därefter röntgas varenda centimeter av stockarna.

ROYAL – KRONAN PÅ VERKET

Skeppningsmärken är trävaruansettens varumärken. Setras skeppningsmärke Royal är väletablerat och har ett högt anseende på marknaden. Det har använts sedan år 1943 och fungerar än idag som kvalitetsgaranti för virke, kundservice och logistik. Alla Setras furu- och grankvaliteter finns samlade under det röda skeppningsmärket Royal som garanterar hög och jämn kvalitet.

Tre löpkilometer i timmen

FULL FART I DET NYA MÅLERIET I SKUTSKÄR

Setras anläggning i Skutskär har blivit något av ett logistikcenter för affärsområde Förädlad. Här fanns sedan tidigare hyvling, klyvning och impregnering. Under hösten utökades verksamheten med ett nytt måleri som idag levererar fasadpanel med fyra olika ytbehandlingar.

ARBETET MED det nya måleriet påbörjades under senhösten 2009 och åtta månader senare kunde verksamheten köra igång.

– Det var ganska många diskussioner kring hur vi skulle bygga upp måleriet rent tekniskt, berättar Carl-Anders Svensson som är platschef i Skutskär. Det finns många olika system beroende vad man är ute efter. Vi valde tidigt att lägga större vikt vid ett bra resultat än att kunna producera stora volymer snabbt.

Längre hållbarhet

Ett krav var att man skulle leva upp till branschens krav och rekommendationer när det gäller ytbehandling. Undersökningar gjorda av bland annat forskningsinstitutet SP Träteknik visar att träpanel som grundmålats i fabrik har 30 procent längre hållbarhet.

– Den stora fördelen är att här sker allting under kontrollerade former. Mate-

”Den stora fördelen är att här sker allt under kontrollerade former”

Carl-Anders Svensson, platschef i Skutskär.

riålet är nysågat och nyhyvlat och får sin behandling när ytan fortfarande är fri från föroreningar i form av bland annat mögel och smuts som annars målas in i färgen och skapar problem. Går du till en brädgård och köper en bräda så vet du inte när den är sågad. Då kan det redan ha börjat hända saker med materialet som påverkar det negativt.

Varje tillverkningssteg kontrolleras och dokumenteras för att säkerställa en produkt av hög kvalitet. Färgskiktet är på 60 my vilket är det som färgbranschen rekommenderar. Vid själva färgpåläggningen används den senaste tekniken och man kan beskriva processen som att färgen hålls på och därefter borstas

in. Dessförinnan har bräderna förvärmts vilket gör att färgen fäster bättre och även förkortar torktiden.

– Färgpåläggningen är en sak, men måleriets hjärta är ändå torken, menar Carl-Anders Svensson. Det är ett viktigt steg för att uppnå hög kvalitet och ett steg som dessutom måste klaras av ganska snabbt för att upprätthålla ett bra flöde.

Måleriet i Skutskär är högt automatiserat och det mesta verkar sköta sig själv. Det enda som görs manuellt är kvalitetskontroll och emballering. Allt som allt behövs egentligen bara en person för att få det hela att snurra, men just nu är det fler på plats då man valt att utbilda några stycken för att säkra upp att det alltid finns folk som kan hoppa in.

– Vi har byggt anläggningen för att vi ska kunna köra lite kortare serier. Har kunden önskemål om färg ska vi kunna lägga på den, oavsett om det handlar om rosa, lila eller neongult. Här ska allting vara möjligt.

Färdigmålet spar tid och ger en annan frihet

Vilket mottagande har då den nya, färdigmålade panelen fått av marknaden? Vi frågade Betty Malmo som är säljare och arbetar mot bygghandeln.

– Det här är en jättefin produkt som blivit mycket uppskattad. Inte bara för att den spar tid utan för att den ger en helt annan frihet. Plötsligt är man inte bunden till den varma årstiden utan kan sätta panel hela året. Väljer man den grundmålade varianten behöver man göra slutstrykningen först inom ett halvår. Nybyggen är den vanligaste kundkategorin, men vi märker att många väljer att komplettera med färdigmålet. Stora företag som NCC, Peab och Skanska inser också att det finns både tid och pengar att spara på färdigmålet. Att förädla produkten så att slutkunden blir nöjd, är helt rätt väg. Det är mervärdet som gör att man kommer tillbaka. ■

Måleriet i Skutskär söder om Gävle, är högt automatiserat och det mesta sköter sig själv. Tommy Larsson är en av dem som får det hela att snurra.

Foto: Anders Ellasson

4 olika ytbehandlingar på Setras nya fasadpanel

SETRA FASADPANEL OLJEGRUND är behandlad med en vattenburen alkydbaserad grundfärg.

SETRA FASADPANEL OLJEGRUND+ har utöver grundfärg behandlats med en grundolja som är anpassad för industriell applicering.

SETRA FASADPANEL PROFFS har utöver grundfärg behandlats med ett skikt toppfärg bestående av en vattenburen akrylatfärg i valfri kulör.

SETRA FASADPANEL PROFFS+ har utöver grundolja och grundfärg kompletterats med ett skikt toppfärg bestående av en vattenburen akrylatfärg i valfri kulör.

Fler ytbehandlingar

Det ytbehandlade fasadsortimentet kommer att fortsätta att utvecklas. Målet är att ha marknadens bredaste sortiment av ytbehandlad panel. På gång härnäst är en lagerlagd mellanstruken panel i ett antal kulörer.

Större fokus på egenproducerat

SATSNINGEN PÅ färdigmålad panel är ett bra exempel på Setras nya inriktning för sitt bygghandelskoncept. Ett koncept med fokus på hög vidareförädlingsgrad.

– Vårt nya koncept är lite "back to basic", säger Johan Johannesson, affärsområdeschef Förädlad. Det bygger på att vi vill öka vidareförädlings-

graden på våra produkter och bli bättre på vårt egenproducerade sortiment som bland annat inkluderar panel, golv, limträ och byggträ.

Tidigare har distributionen av byggträ skett separat från till exempel paneler, golv och limträ. När nu distributionscentralen i Katrineholm försvinner blir det istället

Johan Johannesson vill öka vidareförädlingsgraden på Setras produkter.

samleveranser från Skutskär, Långshyttan eller Valbo. Det betyder att kunden kan få panel, golv, byggträ och minipack av limträ på samma bil.

– Vi kommer också att satsa stort ute på enheterna för att kunna ge en bättre service till våra kunder. Kraven höjs och vi strävar efter att öka både kompetens och kunskap

hos våra medarbetare inom kundservice när det gäller allt det som ingår i vårt egenproducerade sortiment.

Setra har också blivit certifierade enligt träprojektet VilmaBas® som är en egenskapsdeklaration i syfte att kvalitetssäkra all artikelinformation inom bygg- och järnbranschen.

TILL SIST

Foto: Sald Karlsson

Tomohiko Takahashi, 36 år. Bor i Tokyo, umgås med sina barn och cyklar på fritiden.

Yoshiyuki Takahashi, 60 år. Bor i västra Tokyo, spelar golf och läser böcker på fritiden.

Svenskt trä står sig bra i Japan

Yoshiyuki och Tomohiko Takahashi bor i Tokyo och är två av Setras cirka 40 utlandsanställda säljare. Yoshiyuki började inom koncernen redan i mitten av 90-talet, sonen Tomohiko följde efter 2002.

Introduktionen till den svenska träindustrin fick Tomohiko på plats i norrländska Malå.

– Jag bodde i Malå i sju månader och allt var annorlunda i jämförelse med mitt liv i Tokyo. Personalen på sägen gav mig en upplevelse som varit värdefull både i mitt yrke och mitt liv, berättar Tomohiko.

Döper hundarna efter svenska kollegor

Pappa Yoshiyuki har också besökt Sverige ett oräkneligt antal gånger och har jobbat med många olika människor

under åren på Setra. Två av dem har fått äran att ge namn åt Yoshiyukis labradorer och förmodligen är dessa de enda japanska hundarna med namnen Anders och Joachim.

Miljöfrågan viktig

Under åren som gått har Yoshiyuki och Tomohiko fått stor kunskap om svenskt trä. De tycker att de svenska träslagen står sig väldigt bra i jämförelse med de inhemska.

– Setra är bra på att få fram konkurrenskraftigt trä som är miljöcertifierat. Vi skulle gärna arbeta mer med miljöansvaret i framtiden och hoppas kunna bidra till en ökad medvetenhet även inom den japanska träindustrin, säger Tomohiko och Yoshiyuki.

Svår marknad i katastrofens kölvatten

Som alla vet drabbades Japan av ett jordskalv och en förödande tsunami i mars i år. Regeringen arbetar just nu för fullt med att få fram snabbproducerade temporära bostäder för att hjälpa de tusentals människor som blivit hemlösa på grund av förödelsen. Eventuellt kan husmoduler i trä komma att ha en roll i återuppbyggandet, men i övrigt tror Yoshiyuki och Tomohiko att aktiviteten på byggmarknaden kommer att minska under andra kvartalet.

– Den påverkas självklart av jordbävningkatastrofen, men Sveriges marknadsandel har hittills varit god och Japan är en fortsatt viktig marknad för Setra, säger Yoshiyuki.

SETRAS PRODUKTER I JAPAN

Exporten till Japan står för fyra procent av Setras omsättning. Granprodukterna används till limträstolpar och andra konstruktionsändamål, furuprodukterna används till limträbalkar samt till golv, panel och trädgårdsmöbler.